

Onderwijsroute 10-14:

Een eerste stap naar maatwerkdiploma's

Onderwijsroute 10-14 in Zwolle is een kijkje in de toekomst van het onderwijs. De razend populaire school voor kinderen van 10 tot 14 jaar doorbreekt de scheiding tussen Primair en Voortgezet Onderwijs en brengt gepersonaliseerd leren in de praktijk. We spreken netwerkregisseur Annelies Robben: "We hopen de deur te openen naar diploma's op maat."

“

‘De leerdoelen vormen het uitgangspunt en wij kiezen daar de beste werkvorm bij.

Kortom: zo effectief mogelijk leren.’

- *Annelies Robben (netwerkregisseur)*

“Geef teru-hug!”, roept een jongetje terwijl hij moedeloos achter zijn gniffelende klasgenoot aansjokt. Naast hem doet een jongen trucjes met zijn flesje drinken, terwijl een meisje de vreemde journalist in de gang met een kritische blik opneemt. Het zijn doodnormale schoolse taferelen op een niet zo doodnormale school.

Onderwijsroute 10-14

We zijn bij onderwijsroute 10-14, een in augustus gestarte onderwijsroute voor kinderen die op 14-jarige leeftijd pas een definitieve VO-keuze willen maken. “Kinderen die zich bijvoorbeeld op het ene vlak sneller ontwikkelen dan op het andere en gebaat zijn bij extra tijd om volledig tot bloei te kunnen komen. Maar ook kinderen voor wie de overgang naar de (totaal andere) wereld van het VO te groot is”, legt Annelies Robben, oprichter en netwerkregisseur van 10-14, uit. “Rond het tiende levensjaar verandert er in korte tijd veel in het brein van een kind. Daardoor kunnen kinderen meer tijd nodig hebben om hun competenties te ontwikkelen, zodat ze echt kunnen instromen op het niveau dat bij hen past. Die ruimte krijgen ze hier. Vervolgens stromen ze in het derde jaar van het reguliere VO in.”

Samenwerking

Onderwijsroute 10-14 ontstond uit de wens van Openbaar Onderwijs Zwolle (OOZ) om het PO en het VO beter op elkaar te laten aansluiten. De twee sectoren werken anders, praten anders en kijken anders naar kinderen. Dit kan ten koste gaan van de ontwikkeling van sommige kinderen. OOZ verzamelde een groep vernieuwers die onder aanvoering van Robben ‘10-14’ vormgaven. Na veel gesprekken en een lange selectieprocedure ontstond een team van leerkrachten. Een mix van vak-experts uit het VO, PO-leerkrachten, coaches en stagiairs van het Teachers College, vormen samen met de kinderen een leergemeenschap. “Samenwerking en flexibiliteit zijn hierbij cruciaal. We hebben geen afgebakende werkzaamheden, dat is voor veel leerkrachten onwennig. Nu hebben we een goede groep die deze vorm van onderwijs begrijpt”, zegt Robben.

Dagindeling

Wie het gebouw van 10-14 binnenloopt ziet geen klaslokalen. Ze kennen er geen traditionele lessen, lessen of groepen. Iedereen werkt in dezelfde ruimte, verdeeld over verschillende zithoeken. Je hebt de treinzit, voor kleine groepjes, de centrale samenwerkingstafel voor grotere groepen en de hoge zit voor individueel werk.

De dagindeling is onconventioneel. “We beginnen ’s ochtends met een stamgroep, een heterogene groep met leerlingen tussen de 10 en 14 jaar, onder begeleiding van een coach”, vertelt Robben. “Daar plannen de kinderen de rest van de dag in. Welke workshop(les) ze gaan volgen, welke instructie ze nodig hebben en aan welke opdracht ze willen werken.” Zo kan het zijn dat een kind voor rekenen extra instructie nodig heeft, maar bij Engels aansluit op een hoger niveau. Robben: “Doordat we de resultaten en ontwikkeling van ieder kind digitaal verzamelen en monitoren kunnen we hierin gericht sturen.”

Leerstof uit eigen belevingswereld

VO-vakken als de talen en wiskunde zijn op 10-14 niet anders dan op het VO. Vakleerkrachten geven de les en zijn autonoom in hun invulling. Het enige verschil is dat jongere leerlingen kunnen aansluiten. Bij andere lessen vervallen namen als 'biologie', 'aardrijkskunde' of 'geschiedenis', maar worden thema's gevolgd. Zo zijn er de thema's 'binding', 'grote denkers', 'energie' en 'materie, tijd en ruimte'. Binnen het thema worden vanuit bepaalde perspectieven (mens en natuur, mens en cultuur en mens en maatschappij) lessen gegeven die aansluiten bij de belevingswereld van leerlingen. "Zo hebben we het binnen het thema binding, binnen het perspectief 'mens en maatschappij' over wie je bent op social media en online privacy. We willen kinderen prikkelen en zorgen dat ze leren vanuit verwondering in plaats van verplichting. Uiteraard wel onder supervisie en met landelijk vastgestelde leerdoelen als uitgangspunt."

Digitaal

Hoewel de onderwijsmethode van onderwijsroute 10-14 zich nog niet heeft kunnen bewijzen, voldoet het curriculum natuurlijk wel aan vastgestelde leerdoelen. Die doelen zijn immers nodig om goed te kunnen doorstromen naar het derde jaar VO. "De leerdoelen vormen het uitgangspunt en wij kiezen daar de beste werkvorm bij. Kortom: zo effectief mogelijk leren", zegt Robben. De voortgang van kinderen wordt nauwlettend digitaal gemonitord. Per kind worden de resultaten digitaal ingevoerd. Deels automatisch door digitaal lesmateriaal, deels handmatig. Hierdoor ontstaat een gedetailleerd beeld van de ontwikkeling van ieder kind, waar in de lesstof rekening mee kan worden gehouden.

Hervorming

Deze uitvoering van gepersonaliseerd onderwijs is vrij bijzonder in Nederland. Het wordt echter tijd dat dit verandert, vindt Robben. "Ons huidige onderwijssysteem staat terecht hoog aangeschreven, maar is vooral gemaakt om gemiddelde scores van grote groepen op een hoog niveau te brengen. Individuele leerlingen die twijfelen of discrepanties in hun ontwikkeling hebben vallen buiten de boot. Een leerling die in zes examenvakken een havo-niveau haalt, maar in één een mavo-niveau, heeft toch alleen een mavo-diploma. Dat terwijl hij de HBO-opleiding die hij zou willen doen prima aan zou kunnen. Daar moet iets in veranderen."

Onderwijs van de toekomst

Daarom hoopt Robben met een succesvolle uitvoering van 10-14 de deur open te zetten voor 0-18-onderwijs met maatwerkdiploma's. "Onderwijs waarin de leerling in zijn of haar persoon wordt gekend. Waar ze gedurende hun jeugd hun talenten optimaal kunnen ontplooiën, worden geholpen bij minder sterke punten en een diploma krijgen dat een compleet beeld geeft van het individu." "Wanneer we het hoge niveau dat we nu halen op 10-14 weten vol te houden, weet ik zeker dat we de discussie over 0-18-onderwijs op gang brengen."

Meer weten?

Annelies staat open voor verdere toelichting, over zowel 'Onderwijsroute 10-14' als Somtoday. Ook bij Somtoday kan je meer informatie inwinnen.

Annelies Robben: a.robben@ooz.nl of Tel. 06 48 08 02 27

Onze droom is onderwijs op maat voor alle leerlingen van Nederland

Daarom bieden we met Somtoday slimme IT-oplossingen en diensten die leerlingen en docenten in hun kracht zetten, zodat:

- Leerlingen hun eigen persoonlijke leerroute kunnen volgen
- Docenten zich maximaal kunnen richten op hun leerlingen en hun vak
- Schoolmanagers en ouders beschikken over relevante informatie en analyses

Onderdeel van
Topicus Education B.V.

Adres: Singel 9
7411 HV Deventer
Telefoon algemeen: 0570 768 111
Telefoon servicedesk: 0570 768 112
Website: www.som.today
E-mail: info@som.today